

'Met clubs uit 1900 kun je nog prima spelen'

TEKST: FOEKE COLLET/FOTO'S: MICHEL WIELICK

'Dit is toch een regelrecht kunstwerkje.' Ton Born pakt een putter uit begin 1900 uit het rek, met houten shaft en minuscuul clubhoofd. 'Wees eerlijk, dit is toch veel mooier dan die enorme monsters waarmee ze nu op de green staan? En je kunt er echt nog prima mee spelen, hoor.'

We zitten in de werkkamer van de 67-jarige verzamelaar van golfantiek uit Nieuwegein, maar wanen ons in een echt golfmuseum. Er staan rekken met honderden ijzers, houten en putters. Aan de muur hangen oude golfprenten en overal staan antieke trolleys, tassen, beeldjes en andere golfmemorabilia. Ton tovert links en rechts clubs tevoorschijn en leest onvermoeibaar de handgeschreven kaartjes voor waarop hij alle informatie over de betreffende stok heeft genoteerd. 'Het mooie van antieke clubs is dat er in die tijd heel veel informatie achterop het clubhoofd werd geperst. Kijk maar, deze putter is van rond 1920 en gemaakt door de Gibson's Five Golf Company. De koper heeft 'm besteld bij Jack Ranson, een professional van de Dundee Golfclub in Schotland. De naam van de pro stond in die tijd ook op de club, want hij verkocht er maar zo'n vier à vijf per jaar. Prachtig toch?'

EMOTIE IN ENGLAND

Ton is van origine een hockeyer, maar kwam twintig jaar geleden in aanraking met golf. In *no time* is hij aan het spel verslaafd en drie tot vier keer week op de golfbaan te vinden. Het antiekvirus slaat een paar jaar later toe. 'Het begon met een set Spalding golfclubs uit 1920, die ik van mijn vrouw cadeau kreeg. De hickory shafts, de inscripties op het clubhoofd; er zat zoveel emotie in dat ik begon met verzamelen. Ik had er natuurlijk helemaal geen verstand van - en betaalde voor mijn eerste spullen uit een antiekzaak dan ook veel te veel - maar door uren bladeren in boeken, groeide mijn kennis.'

Een trip naar Londen brengt de verzameloede van Ton in een stroomversnelling. Op 's werelds grootste antiekmarkt Portobello Road ontmoet hij Sean Arnold, een van de grootste verzamelaars van sportattributen in Engeland. 'Zijn huis van vier etages staat tot de nok toe vol met antiek van alle Engelse sporten: cricket, voetbal, tennis en natuurlijk golf. Als je daar rondloopt, word je erg hebberig! Ik ging na onze eerste kennismaking dan ook weg met veertig houten en zestig ijzers met houten shaft, van voor 1930.'

In Engeland zijn er veel verzamelaars die leven van het kopen en verkopen van antieke golfattributen, maar in Nederland is dat volgens Ton niet mogelijk. 'Helaas is er in ons land weinig aandacht voor de geschiedenis. Wij hebben wat dat betreft minder emotie dan de Britten. In Engeland zie je in elk clubhuis prachtige oude clubs aan de muur hangen en veel golfclubs hebben zelfs een klein museumpje. In Nederland is dat zeldzaam. Bovendien is golf in Engeland, Ierland en Schotland al zo lang een volkssport, dat er veel meer antieke spullen in omloop zijn. Op een rommelmarkt kun je daar heel goedkoop de mooiste dingen op de kop tikken. Mijn favoriete putter vond ik voor twee pond tussen de paraplu's, terwijl hij rond de tweehonderd euro waard is. Ik speel er nog regelmatig mee, want hij heeft een vierkante grip, zodat je 'm altijd recht vasthoudt.'

Dat de golfgeschiedenis in Engeland nog volop leeft, wordt duidelijk op

de toernooien van de British Golf Collectors Society. Vijftien keer per jaar gaan de leden een eeuw terug in de tijd: vrouwen in het clubhuis en golfhandschoenen zijn verboden, terwijl een jasje-dasje en een pet of hoed tot de verplichte uitrusting behoren. Vanzelfsprekend wordt er gespeeld op de mooiste banen van het eiland met antieke golfclubs.

Ton (handicap 16): 'Die oude clubs spelen nog prima, hoor. Je bent de eerste keer wat voorzichtig, maar hickory shafts zijn ijzersterk en met clubs van een eeuw oud kun je nog voluit swingen. Je levert in vergelijking met moderne clubs natuurlijk wat afstand in, maar voor de rest is alles hetzelfde. Je kunt er zonder problemen een heel fatsoenlijke ronde mee neerzetten. En geef toe, zo'n echte houten-1 uit 1910 ziet er toch veel fraaier uit dan die enorme titanium drivers waar iedereen tegenwoordig mee speelt. Natuurlijk willen golfers clubs die makkelijk en ver slaan, maar de stokken worden er niet mooier op. Ik mis de emotie erin.'

Maar de techniek heeft toch ook veel goeds gebracht? 'Natuurlijk, maar producenten doen alsof ze alle technische ontwikkelingen zelf uitvinden, terwijl het vaak niets nieuws onder de

hogere niveau te tillen. 'Ik wil de meer gangbare clubs en memorabilia verkopen en me gaan richten op de oudere spullen. Op dit moment komt mijn oudste club uit 1870, maar we kunnen nog een stuk verder terug in de tijd. Vanzelfsprekend worden de spullen dan ook duurder. Voor zogenaamde long-nosed drivers van voor 1880 betaal je al snel vijf- tot zesduizend euro. En een feather ball (een leren golfbal gevuld met veren, red.) is helemaal zeldzaam en brengt nog veel meer op.'

Lopend tussen al die golfgeschiedenis begint het bij ons ook te kriebelen. Ton drukt ons een putter van James Braid in de handen, met de opmerking: 'Als je vijf keer het Brits Open wint, kun je ook een putter ontwerpen'. En inderdaad, het is een schoonheid die prima aan de muur in de gang zou passen. Of misschien zelfs een paar tienden van mijn handicap af zou kunnen snoepen! Toch maar even wachten met de aanschaf van die nieuwe driver, en in plaats van tien meter verder slaan, honderd jaar terug in de tijd?

Voor meer informatie: www.golf-antiek.nl.

zon is. Dit anti-shank ijzer komt bijvoorbeeld uit het begin van de vorige eeuw. Het gaat nu misschien allemaal een stuk verder maar de basis was er vaak al.'

Het doel van Ton is niet zozeer om zijn collectie uit te breiden, maar 'm naar een

